

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра захист рослин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркової навчальної дисципліни)

ІНТЕГРОВАНІЙ ЗАХИСТ РОСЛИН

Розробник: Віктор ПИСАРЕНКО, завідувач, професор кафедри захист рослин, доктор сільськогосподарських наук, професор

Полтава 2022

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Інтегрований захист рослин
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра захист рослин
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Віктор Писаренко науковий ступінь доктор сільськогосподарських наук вчене звання професор контакти: ауд. 75 (навчальний корпус № 1) e-mail: viktor.pysarenko@pdaa.edu.ua тел. 0677372133 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/pysarenko-viktormykytovych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність <i>Освітня програма</i>	201 Агрономія <i>ОПП Агрономія</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Базові знання з біології, хімії. За відповідним рівнем дисципліни, що передують вивченню дисципліни «Інтегрований захист рослин» – «Адаптивні системи землеробства», «Біотехнології в рослинництві», Інформаційні технології в агрономії», «Методи і організація досліджень в агрономії», «Світові агротехнології», «Системи сучасних інтенсивних технологій», «Сучасні проблеми агроекології».

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи знань і умінь щодо управління динамікою популяцій шкідливих і корисних організмів на основі фітосанітарних прогнозів різної завчасності і цілеспрямованого застосування існуючих методів захисту рослин з урахуванням охорони навколишнього середовища.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування професійного світогляду майбутніх спеціалістів щодо необхідності підтримки в екосистемах посівів і насаджень оптимального фітосанітарного стану за рахунок інтеграції всіх методів захисту рослин. Розробка надійних систем захисту сільськогосподарських культур з урахуванням параметрів екології, економіки, якості та безпеки.

Компетентності:

загальні:

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для професійної діяльності.

фахові:

ФК1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за новітніми принципами і методами.

ФК 8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.

ФК 9. Здатність організовувати заходи із захисту і карантину рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, їх реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

ФК 11. Здатність організовувати заходи для екологічно безпечного захисту рослин та рентабельного виробництва відповідно до угод світової організації торгівлі (СОТ), санітарних та фітосанітарних заходів (СФЗ), європейських вимог.

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин.

ПРН 10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.

ПРН 14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН 17. Дотримуватися вимог екологічного законодавства у сфері захисту рослин та збереження біорізноманіття.

ПРН 18. Ефективно застосовувати екологічно безпечні технології вирощування рослин

Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Методи захисту рослин. Фітосанітарний моніторинг.

Тема 2. Інтегрований захист зернових колосових культур та кукурудзи.

Тема 3. Інтегрований захист плодових культур

Тема 4. Інтегрований захист зернобобових культур.

Тема 5. Елементи оптимізації фітосанітарного стану у технології вирощування гречки.

Тема 6. Інтегрований захист посівів соняшнику.

Тема 7. Інтегрований захист цукрових буряків.

Тема 8. Оптимізація фітосанітарного стану посівів за органічного землеробства.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма 201 А_мд_2022(EP)					заочна форма 201 А_мд_2022[1](EP)				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		го	л	п	лаб		с.р.	о	л	п
Тема 1. Методи захисту рослин. Фітосанітарний моніторинг.	16	2	6	-	7	16	2	-		14
Тема 2. Інтегрований захист плодових культур.	14	2	6	-	7	14	-	-		14
Тема 3. Інтегрований захист зернових колосових культур та кукурудзи.	16	2	6	-	7	18	2	2		14
Тема 4. Інтегрований захист зернобобових культур.	16	2	6	-	7	18	2	2		14
Тема 5. Елементи оптимізації фітосанітарного стану у технології вирощування гречки.	16	2	6	-	7	14	-	-		14
Тема 6. Інтегрований захист посівів соняшнику.	16	2	6	-	7	14	-	-		14
Тема 7. Інтегрований захист цукрових буряків.	14	2	6	-	7	13	-	-		13
Тема 8. Оптимізація фітосанітарного стану посівів за органічного землеробства.	12	2	6	-	7	13	-	4		13
Усього годин	120	16	48	-	56	120	6			110

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання практичних робіт та їх захист	Контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
ПРН 8	5	5	5	5	
ПРН 10	5	5	5	5	
ПРН14	5	5	5	5	
ПРН17	5	5	5	5	
ПРН18	5	5	5	5	
Разом	25	25	25	25	100

- опитування (0–5 балів);
- контрольна робота (0–5 балів);
- виконання роактичних робіт та їх захист (0–5 бали);
- виконання завдань самостійної роботи (0–5 бали);

проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Виконання практичних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	Опитування	
Тема 1. . Методи захисту рослин Фітосанітарний моніторинг	5	5	5	5	15
Тема 2 Інтегрований захист зернових колосових культур та кукурудзи.	5	5		5	20
Тема 3. Інтегрований захист плодкових культур	5	5		10	
Тема 4. Інтегрований захист зернобобових культур	5	5		10	
Тема 5. Елементи оптимізації фітосанітарного стану у	5	5		10	

технології вирощування гречки.					
Тема 6. Елементи оптимізації фітосанітарного стану у технології вирощування гречки.	5	5		5	15
Тема 7. Інтегрований захист цукрових буряків	5	5			10
Тема 8. Оптимізація фітосанітарного стану посівів за органічного землеробства.	-	5		5	10
РАЗОМ:	35	40	5	20	100

Критерії оцінювання опитування:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	5	Здобувач надав повну, аргументовану відповідь на запитання (не менше 90% потрібної інформації), пояснив механізми і процеси, що вивчаються.
Достатній	4	Здобувач надав достатньо повну відповідь на запитання (не менше 75% потрібної інформації), або повну відповідь з незначними неточностями, але не пояснив механізми і процеси, що вивчаються.
Задовільний	3	Здобувач надав неповну відповідь на запитання (не менше 60% потрібної інформації, незначні помилки); не пояснив механізми і процеси, що вивчаються.
Низький	2	Здобувачем надано коротку відповідь на запитання із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації) або ж відповідь відсутня.

Критерії оцінювання виконання контрольної роботи:

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувачем надана повна відповідь (не менше 90% необхідної інформації).
4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь (не менше 75% необхідної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
3	Здобувачем надана неповна відповідь (не менше 60% необхідної інформації), допущені помилки.
2	Здобувачем надана коротка відповідь із суттєвими помилками (менше 30% необхідної інформації) або відповіді відсутні.

Критерії оцінювання виконання практичних робіт та їх захист:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	5	Здобувач надав повну, аргументовану відповідь (не менше 90% потрібної інформації), виконав всі завдання лабораторної роботи, пояснив механізми і процеси, що вивчаються; захистив роботу.
Достатній	4	Здобувач надав достатньо повну відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повну відповідь з незначними неточностями виконав всі завдання лабораторної роботи, але не пояснив механізми і процеси, що вивчаються; захистив роботу.
Задовільний	3	Здобувач надав неповну відповідь (не менше 60% потрібної інформації, незначні помилки); виконав не всі завдання лабораторної роботи, не пояснив механізми і процеси, що вивчаються, не зміг захистити лабораторну роботу.
Низький	2	Здобувачем надано коротку відповідь із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації); завдання лабораторної роботи не виконав, роботу не захистив.

Критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання
Високий	5	Здобувач засвоїв теоретичний матеріал, винесений на самостійну роботу; виконані усі завдання; застосування для оформлення самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; вільне володіння понятійним апаратом; оформлення результатів самостійної роботи логічне та послідовне.
Достатній	4	Здобувач не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання; не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в рекомендованій літературі; відсутнє виконання певних завдань.
Задовільний	3	Здобувач не опанував навчальний матеріал з відповідно теми, який винесений на самостійне опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни; відсутнє наукове мислення; наявне виконання лише 1-2 завдань.
Низький	2	Завдання самостійної роботи не виконані або виконані неправильно.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 %). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів) . Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу

Академічна доброчесність
<https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

ПДАУ:

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин: Фітосанітарний моніторинг. Методи захисту рослин. Інтегрований захист рослин : навч. посіб. Полтава, 2007. 256 с.
2. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин: екологічно обґрунтовані системи. Полтава: Інтерграфіка, 2002. 353 с.
3. Косилович Г.О., Коханець О.М. Інтегрований захист рослин : навч. посіб. Львів : Львівський національний аграрний університет, 2010. 165 с.
4. Л. І.Бублик, Г. І.Васечко, В. П.Васильєв. Довідник із захисту рослин. Київ: Урожай, 1999. 743 с.
5. Довідник із захисту польових культур. 2-е видання, перероблене і доповнене. Київ: Урожай, 1993. 224 с.
6. Дядечко М.П., Падій М.М., Шелестова В.С. Біологічний захист рослин. Біла Церква, 2001. 311с.
7. Білик М.О., Кулешов А.В. Практикум із фітосанітарного моніторингу і прогнозу. Харків, 2006. 228 с.
8. Байдик Г.В., Білецький Є.М., Білик М.О., Євтушенко М.Д., Захаренко О.В., Литвинов Б.М., Леженіна І.П., Опаренко В.І., Сіроус Л.Я., Чумак В.О., Шаруда Г.І., Ощук Д.Д. Сільськогосподарська ентомологія: підручник. Київ: Вищ. освіта, 2005. 511 с.
9. Пересипкин В.Ф. Сільськогосподарська фітопатологія : підручник. Київ: Аграрна освіта, 2000. 415 с.
10. Покозій Й.Т., Писаренко В.М., Довгань С.В., Доля М.М., Писаренко П.В., Мамчур Р.М., Бондарева Л.М., Пасічник Л.П. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур : підручник Київ : Аграрна освіта, 2010. 223 с.
11. Косолап М.П. Гербологія. Київ: Арістей, 2004. 364 с.
12. Облік шкідників і хвороб. За ред. В.О. Омелюти. Київ: Урожай, 1986. 296 с.
13. Яновський Ю.П. Довідник із захисту плодових культур. Київ: Фенікс, 2019. 472 с.
14. Практикум з моніторингу шкідників сільськогосподарських культур / А.В. Кулешов, М.О. Білик, С.В. Станкевич, І.В. Забродіна. Харків: ХНАУ, 2016. 206 с.
15. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні [укладачі: Рафальський В.В., Ващенко В.М., Корецький А.П., Чайковська В.В.]. Київ: Юнівєст медіа, 2019. 1040 с.
16. Лапа О.М., Дрозда В.Ф., Мельничук С.Д. Технологія вирощування та захисту саду. Київ, 2006. 96 с.
17. Лапа О.М., Дрозда В.Ф., Пшець Н.В. Екологічно безпечні інтенсивні технології вирощування та захисту овочевих культур. Київ, 2006. 182 с.
18. Пересипкин В.Ф. Сільськогосподарська фітопатологія : підручник. Київ: аграрна освіта, 000. 415 с.
19. Методики випробування і застосування пестицидів. За ред. С.О. Трибеля. Київ: Світ, 2001. 446 с.
20. Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Поспелова Г. Д., Горб О. О., Кова-ленко Н. П., Шерстюк О. Л. Інтегрований захист рослин. Полтава, 2020. 245 с.

Допоміжні

1. Саблук В.Т. Шкідники сходів цукрових буряків. Київ: Світ, 2002. 183 с.
2. Каленська С.М., Зозуля О.Л., Юник А.В. Технологія вирощування та захисту соняшнику. Київ, 2006. 30 с.
3. Каленська С.М., Танчик С.П., Зозуля О.А. та ін. Технологія вирощування та захисту кукурудзи. Київ, 2006. 26 с.

4. Ченкин А.Ф., Черкасов В.А. Справочник агронома по защите растений. Москва: Агропромиздат, 1990. 367 с.
5. Защита растений в устойчивых системах землепользования. Книга 2. Под общей редакцией Дитера Шпаара. Торжок: ООО “Вариант”, 2003. 370 с.
6. Защита растений в устойчивых системах землепользования. Книга 4. Под общей редакцией Дитера Шпаара. Минск, 2004. 343 с.

Інформаційні ресурси мережі інтернет

1. Закон України «Про захист рослин».
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/180-14#Text> (дата звернення: 1.08.2020).
2. Карантин і захист рослин. URL: <http://naas.gov.ua/content/literatura/1051/> (дата звернення: 1.08.2020).
3. Захист польових культур. URL:
<https://agrimatco.ua/storage/file/%D0%A1%D0%B0%D0%BC%D1%96%D1%82%20%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%BE.pdf> (дата звернення: 5.08.2020).
4. Superagronom (бур'яни, хвороби, шкідники)
URL: <https://superagronom.com/> (дата звернення: 30.07.2020).